

Rogova upozorio Milosevica

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Dan 40

Doktor Ibrahim Rugova, Predsednik Kosova, osnivač Demokratske Lige Kosova (LDK) i vodja dugogodišnjeg albanskog mirnog pokreta otpora, svedocio je o istoriji problema u pokrajini i o njihovom pogorsavanju nakon sto je na vlast u Srbiji dosao Slobodan Milosevic i nakon sto je ukinuta autonomije Kosova. Dok se Rugova ostro suprotstavljao Milosevicu tokom njegovog neugodnog unakrsnog ispitivanja, postalo je jasno i zasto on to nije mogao da uradi za vreme rata na Kosovu.

Sedam dana nakon sto su pocele da padaju NATO bombe, srpske snage su opkolile Rugovinu kucu a njega i porodicu prisilile na kucni pritvor. Nikada mu nije uruceno sluzbeno resenje o pritvoru, ali nije mogao ni da napusti kuci ni da prima goste. Prvog aprila i cetvrtog maja je sproveden pod policijskom pratnjom u Beograd na sastanak sa Milosevicem. Oba sastanka su ocigledno bila rezirana za novinare. Bio je takodje sproveden na sastanak sa Predsednikom Srbije Milanom Milutinovicem (koji je sada optuzen sa Milosevicem).

Pri prvom susretu sa Milosevicem i kasnije sa Milutinovicem, od Rugove je zatrazeno da potpise unapred pripremljen "dogovor" za politicko resenje "situacije" na Kosovu. Rugova je pred Sudom svedocio da je to potpisao pod pritiskom i spekulisao je o svrsi tih dogovora. "Hteli su da me politicki kompromituju, da me diskredituju u ocima kosovske javnosti i da podele Albance." Na pitanje da li su u tome uspeli, Rugova je tiho odgovorio: "Ne."

Donekle je razocarao, premda je bio razumljiv, deo svedocenja Dr Rugove o tome da je u ta dva susreta sa Milosevicem samo u grubim crtama opisao sta srpske snage rade na Kosovu. Pri prvom jednocasovnom susretu, Dr Rugova ga je "obavestio o tome sta se desava na Kosovu, da ljudi napustaju svoje kuce i tako dalje .. dao sam mu opste informacije." Na insistiranje tuzioca da kaze da li je spomenuo zlocine koje su srpske snage pocinjavale nad civilnim stanovnistvom, odgovorio je: "Spomenuo sam, ali je on sigurno znao. U stvari, nisam isao u detalje." Upitan sta je konkretno rekao Milosevicu da srpske snage rade, konacno je odgovorio: "Izneo sam svoju zabrinutost, pre svega za svoje saradnike, i rekao sam mu da policija, vojska i drugi proteruju ljude sa Kosova. Trazio sam od njega da sazna sta se desava, da nesto uradi, i on me slusao."

Iako je ispitivanje nastavljeno, Dr Rugova se nije izjasnio da li je Milosevicu rekao nesto konkretnije. Milosevicev odgovor, osim sto je "slusao", bio je da okrivi medjunarodnu zajednicu. U drugom, i poslednjem, sastanku sa Milosevicem, po svedocenju Rugove, bilo je reci samo o njegovoj zelji da napusti zemlju (sto je bilo dogovoreno za sledeci dan.) "Nismo govorili nista znacajno u vezi sa Kosovom."

Rugova je svedocio da je bio nesto direktniji u sastanku sa Milutinovicem, kome je prisustvovao i tadasnji zamenik premijera, sada optuzen sa Milosevicem, Nikola Sainovic. "Rekao sam mu [Milutinovicu] ... da se Kosovo prazni, da su ljudi ugnjetavani, da se nad njima vrse zlocini." Milutinovic je, kao ranije Milosevic, rekao da je za sve kriva medjunardona zajednica.

Da bi izbegao utisak da je u ovim sastancima Milosevic upozoren da se na Kosovu rade zlocini, amici curiae (prijatelj suda), Misa Vladimirof je pitao Dr Rugovu da li ga je bilo strah prilikom tih susreta sa Milosevicem. Na to je svedok odgovorio: "Pozdravio sam bombardovanje NATO-a. Ali sam se i bojao. Morao sam da pazim kako se ponasam pod takvim okolnostima." Vladimirof: "Da li dobro zakljucujem da niste mogli otvoreno i detaljno da diskutujete o svojoj brizi za kosovski narod pri drugom sastanku [to je bio prvi sastanak od pocetka rata]?" Dr Rugova: "Da, to je tacno." Vladimirov: "Vas treci sastanak se samo odnosio na vasu zelju da putujete sa porodicom u Italiju...?" Dr Rugova: "Da, i to je tacno..." Vladimirov: "Nije bilo govora o drugim temama?" Dr Rugova: "Ne. Nije."

S obzirom na to da su on i porodica bili zatvorenici SRJ, i da su druge borbe za ljudska prava i vodje albanskog naroda u tom periodu odvodile srpske snage da bi se kasnije ispostavilo da su ubijeni, jasno je da je Dr Rugova bio uplascen. Ali, njegovo

svedocanstvo nije mnogo pomoglo u dokazivanju da je Milosevic znao za deportacije, ubistva, pljacke i unistavanja imovine na Kosovu.

Dr Rugova je izneo informacije koje idu u prilog tuziocima koji dokazuju da su deportacije bile deo dobro isplanirane i dogovorene akcije. Na primer: 1) pojacanja vojske i policije su poslana na Kosovo u zatisju posle sastanka u Rambujeu, 2) neki aktivisti, npr. advokat Bajram Keljmendi i njegovi sinovi, bili su uhvaceni i pogubljeni prve noci NATO bombardovanja, 3) cim je pocelo bombardovanje prekinute su sve telefonske veze sa Kosovom, 4) u prvoj noci bombardovanja, zapaljene su glavne kancelarije LDK i americke vladine agencije, 5) vojska, policija, specijalne i paravojne jedinice su uskladjeno delovale.

Svedocenje doktora Rugove i unakrsno ispitivanje neizbežno su skretali u politicke teme, koje nisu direktno relevantne za ovaj proces. Ipak, Sud je tolerisao neka Miloseviceva pitanja koja su se odnosila na politicku situaciju nakon sto je protiv njega podignua optuznica. Milosevic sigurno nije bio zadovoljan svim odgovorima.

Milosevic: "Da li verujete da ce Srbi da odustanu od Kosova i Metohije, gospodine Rugova?"

Rugova: "Mislim da jesu, i da trebaju da odustanu od Kosova... Kosovo pripada Kosovarima. To jest, albanskoj vecini, i Srbima sa Kosova, i Bosancima sa Kosova, i Turcima, i drugima koji tamo zive... Tako de ne razumem o kojim to Srbima govorite da trebaju da odustanu od Kosova. Ali ako mislite na Beograd.. Beograd mora da odustane od Kosova, jer Kosovo pripada Kosovarima. I sto pre Beograd odustane, to bolje."

Ako je Rugova bio nejasan u susretima sa Milosevicem tokom svog zatocenistva, njegove poruke njemu pred Medjunarodnim sudom, ciji je Milosevic uhapsenik, bile su potpuno jasne. Milosevic je odveo svoj narod u rat, a Dr Rugova je jasno dao na znanje da ce da vodi svoj narod u mir -- i pri tome je dozvolio mogucnost pomirenja.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Serbia](#)
[Kosovo](#)

Focus: [Coalition for International Justice \(CIJ\) Trial Reports Archive \(Bos-Hrv-Srp\)](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/rogova-upozorio-milosevica>